

slovenski voditelji. Nič, trudili se bodo, da kmalu pozabijo ta čin. Pri nas poklicani ljudje nimajo prave odločnosti.

### Učite se ruski!

Nemški nižjeavstrijski obrtniki so naredili pred kratkim izlet na Rusko, da si ogledajo, kako stoji tamkaj z obrtništvom in trgovstvom. Kar so videli, jih je iznenadilo. Vedno se govori in piše po nemških časnikih, da na Ruskem ni omike in ni napredka, a v resnici ga je tam več kot pri nas. Posebno obrt in trgovina imata na Ruskem lepo sedanost in še lepšo bodočnost. Zato pa ne bo dolgo trpelo, da bo se tudi po Avstrijskem slišal glas: Učite se ruski!

### Upor na Belgijskem.

Belgijska vlada je hotela spremeniti dosedanji volilni red v državno zbornico, da bi se tako ognila vednemu očitaniu od strani socialistov, da je volilni red nepopolen. Predložila je nov volilni načrt. A tudi s tem socialisti niso zadovoljni. Zato so prirejali v zbornici in po glavnem mestu Bruselju hrupne nemire. Vlada se je ustrašila hrupa ter preložila posvetovanje o načrtu. Škoda, da je to storila. Kajti socialistom ni toliko za načrt, ampak da se umakne sedajna vlada, ki je katoliškim načelom prijazna. Zato tudi sedaj ne mirujejo, ko je posvetovanje preloženo, ampak še nadalje nagovarjajo ljudstvo k upor, da prežene sedanjo vlado in kralja.

## Dopisi.

**Iz Celja.** Cenjeni gospod urednik! Odkritosrčno Vam moram pripoznati, da v zadnjem času občudujem nerazdražljivost Vaših živcev. Napadajo Vas od vseh strani, a Vi greste mirno svojo pot naprej in niti pogleda ne privoščite svojim napadalcem. Grazer Tagblatt, Tagespost, Marburgerca, naša celjska žaba, vse stojijo okoli Vas ter Vas rotijo, ogovarjajo, zmerjajo in kolnejo kakor hudobne stare babe. Slovenska javnost z zanimanjem opazuje ta boj. Posebno skrbno pa motri bojno polje Vaš rojak, ki pa je že del časa nastanjen v beli Ljubljani, «Slovenski Narod». Toda s svojim rojakom si niste dobri, kakor vidimo. Kajti kadar Vas zmerjajo listi nemškega jezika, dobijo tudi «Slovenski Narod» veselo se smejati, se surovo spravi nad Vas, raztrgane glave, zato nam slovenski Narod najbolj blato in kletvo, kakor kletva, mu lete iz ust. Klafarskih ust. Evi! Slovenske budalosti, kakor kletva. Zgornještajarci ne namreč, «zabavljaje pošteno

okrecati po rudečih nosovih,» «ošabno popstvo okrog Slov. Gosp.» ki razume le naivni narod izsesavati,» «v svoji puhlosti,» «slamarezci,» «kadar preti njihovim trebuhom najmanjša nevarnost,» «štirinožni časnikar,» «klerikalne smeti,» «glasilo največje katoliške gluposti,» «butec,» «topoglavi kaplani in kanoniki,» «bebeci okoli škofa» itd. Ker se dosedaj niste odgovorili na to psovanje, dovolite meni, gospod urednik, da izrečem par besed v Vaš zagovor. (Opomba uredništva: Hvala lepa! Mi smo Vam prečrtali celi zagovor. Niti mi niti «bebeci okoli škofa» ne potrebujejo pred postenimi slovenskimi ljudmi nobenega zagovora. List, v kojega pišejo tudi ljudje, katerih suknja še diši po jetniškem zraku in kojih roke še nosijo znake žandarmerijskega železja, ne more nikogar razžaliti. Tudi psovke «Slovenskega Naroda» ne morejo onesnažiti niti naših — črevljev. Pač pa Vam pustimo zadnje besede Vašega dopisa, kjer pravite:) Proč s slovenskimi liberalnimi časniki, podpirajmo le krščansko-slovenske časnike

**Kapela.** (Šolske zadeve.) Pri Kapeli, ki je trd slovenski kraj, je 5 razredna ljudska šola, učiteljske moči pa samo štiri. Sem pa je prosil — dragi bralci, pripravite se, da vas kap ne zadene, ali «frasc» ne popade — nek učitelj brez skušnje sposobnosti. No to še ni tako hudo, pač pa to, da je ta gospod rojen na Spodnjem Avstrijskem, tako pravijo eni, drugi pa pravijo, da je Gradčan, toraj na vsak način trd Nemeč, učiteljske pa je obiskoval najbrž v Mariboru. Spričevalo kaže, da ima zrelostni izpit. Trdi, da ve toliko slovenski, da bi mogel podučevati; mi pa trdimo, da ve toliko, da bi mogel jesti slovenski kruh, ne pa da bi mogel slovenske otroke razumeti in jih podučevati. Prošnjo je odklonil krajni šolski svet iz razvidnega vzroka. Mi pravimo, če tega gospoda nečje doma rabiti Nemci, zakaj bi ga mi morali? Mi ne moremo drugače sklepati, nego, da ga je k nam napotil g. P. Ranner, naš šolski nadzornik, in za to «ljubeznjivost» se mu tukaj očitno zahvaljujemo s tem, da ob enem protestujemo zoper nadzornika, ako je on to storil. Kako to, da nam omenjeni, za nas nesposoben učitelj ni bil poslan brez nas, ker to oblast ima šolska gosposka, da provizorne učitelje nastavlja tudi zoper voljo krajnega šolskega sveta. Temu je vzrok ali to, da je naš gosp. okrajni glavar toliko pravičen, da tega ni hotel storiti, kar radi verujemo, ali pa ni upal, ker bi se pošteno «blamiral». Mi namreč tega ne bi dopustili. Mi ne trdimo ne prvega in ne zadnjega vzroka, ampak prepustimo sodbo čitateljem in šolski oblasti.

**Od Sv. Ane na Krempergu.** (Ustanovni zbor bralnega društva) se je zadnje nedeljo krasno izvršil. Prostori gostilnice Senekovičeve so bili natlačeno polni. Bile so tudi sosedne župnije kaj lepo zastopane. Po pozdravu je slavnostni govornik razložil v poljudni besedi namen in pomen novega bralnega društva. Vrlo ljudstvo je kaj pazljivo poslušalo govor. Iz srca govorene besede so šle tudi k srcu dobrim Anovčanom. Ko je govornik skončal, so domači pevci prav navdušeno zapeli «Cesarsko pesem». Potem so se razložila društvena pravila. Na iskreni poziv k pristopu novega društva se je oglasilo 100 udov, ki so takoj tudi vplačali svojo udnino. To je res lep začetek in jasen dokaz, da Anovčani vedó ceniti veliko važnost novega društva. Mladeničev in deklet je posebno veliko pristopilo. Slava jim! Potem se je izvolil odbor, o katerem smo prepričani, da bo vse storil, da bo društvo postalo mogočna trdnjava ob meji slovenski. Domači pevci in pevke so res lepo popevali krasne slovenske pesmice. Domači igralci so prav izvrstno igrali igro «Očetov greh,» pevci pa zapeli večjo zabavno pesen: «Kmečka kritika.» Vse je bilo zelo navdušeno; pri zabavnem delu smo še slišali mnogo lepih pesmic in navdušenih napitnic. Ta dan je bil res pravi narodni praznik za Sv. Ano. Vsa čast za to č. g. kapelanu Trstenjaku in njegovim vrlim pomočnikom, ki so tako lepo vse pripravili. Novemu društvu pa navdušeno kličemo:

Rasti, cveti novo društvo,  
krepko brani našo last,  
v nas ljubezen živo neti  
Bogu, domovini v čast!

**Radenci.** (Kmečka zadruga.) Dne 25. junija je g. Ivan Kač razlagal v Radencih o kmečki zadrugi in nas je navdušil za to povsod neobhodno potrebno društvo tako, da bomo dne 9. julija imeli v Radencih pri g. Zemljiču osnovalni shod. Gosp. govornik nas je prepričal, da bo z zadrugami raslo naše blagostanje, da se bo narodni prepir umaknil počasi gospodarski organizaciji in da bo nam Slovencem ob enem zagotovljen narodni obstanek, kadar bodo v vseh župnijah ustanovljene kmečke zadruge, ker potem dobimo tudi lastno zavarovalnico zoper točo in ogenj, ki bo tako cena, da bo vsak lahko in brez obotavljanja pristopil kot ud. To bo tem lažje, ker bodo kmetje v blagostanju. Zavoljo tega bo prenehala zapravljenost pri nas. Kajti zapravlja le taki, ki je ubog, kadar kaj malega pridobi, pa si misli: to še bom si privoščil. Kdor pa je v blagostanju, tistemu se ljubi pošteno varčevati,

na križu. Vsa naša žalost, in žalost vsakega, ki se ne bo lahko in malenkostno v pridržanju, pridržanje, katero je prenašal Jezus, to zavednostjo, celo zdrav in v najlepših letih; zato: Christus se tibi, tu te Christo, Kristus se je dal za tebe, daj se tudi ti Kristusu.

Kdo pa nenadoma moti ponočni mir? Korakajo naglo in rožljajo z meči; od templa sem priderejo na vrt z bakljami in svetilnicami — Kristusovi sovražniki; vodi jih pa izdajalec Judež. Prestrašeni apostoli zbežijo. Gospod pa pogumno stopi pred trumo in ko jim pritrdi z besedo «jaz sem» namreč Jezus iz Nazareta, katerega iščete, padejo vsi na zemljo; toda kmalu potem se sam izroči njihovi oblasti, ker je to volja nebeskega očeta. Zvezde se čudijo, mesec omedleva, vetrovi jokajo, oljke, njegove dobre znanke se tresejo, ko se poslavljajo od vjetega in zvezanega Zveličarja; peljajo ga na sionski hrib najprej k Anu in potem h Kajfežu, kjer ga še v isti noči obsodijo k smrti, «ker se je delal Sina Božjega.» A ker ta obsodba potrebuje potrdila, zato ga drugo jutro odvedejo v grad na voglu tempeljskega trga, kjer je stanoval rimski oskrbnik Poncej Pilat. Ta omahljivec se slednjič uda strastnemu zahtevanju našuntanega ljudstva in izreče strašno obsodbo: «Ibis ad crucem,» smrt na križu!

In tu se prične sv. križev pot; zadnja pot Jezusova na zemlji, po kateri je nosil svoj križ na Kalvarijo.

V petek, 29. aprila bili smo romarji tako srečni, da smo opravili sv. križev pot na istem kraju in pri istih postajah, kjer se je nekdanj v resnici vršil. Ob 3. uri popoldne so slovesno zadoneli zvonovi cerkve Božjega groba in nas spominjali na Zveličarjevo smrt; mi smo se pa zbirali v turški vojašnici, kjer je nekdanj stala sodnijska hiša Pilatova. V peterih tednih skupnega romanja smo sicer mnogokaj zanimivega videli in doživeli, a vendar tako veličasten in ganljiv ni bil noben prizor, kakor ta, ko se je blizu 150 romarjev pod vodstvom oo. frančiškanov počasno in slovesno premikalo po jeruzalemskih cestah in ulicah in glasno ter pobožno molilo sveti križev pot. Drugoverci so nas čudno gledali, mohamedani se nam izogibali in celo poveljnik jeruzalemski, turški paša, prišel je gledat, ali se vse vrši mirno in redno.

Na dvorišču turške vojašnice je vzdignjen kamen, ki zaznamuje prvo postajo križevega pota: Jezusa k smrti obsodijo; postavili smo se krog njega in nek tirolski duhovnik je glasno molil dotično premišljevanje. Vsi smo mu odgovarjali in povsod z «Oče naš-em» sklenili; tako se je godilo pri vseh postajah. V tej vojašnici kaže se tudi dvorana, v ka-

teri je bil Kristus s trnjem kronan; tiste kamenite stopnice pa, po katerih se je prišlo v sodnijsko hišo in katere je Jezus posvetil s svojimi stopinjami, niso več v Jeruzalemu, ampak v Rimu, kjer se častijo kot «skala sankta,» kot sv. stopnice.

Druga postaja: «Jezus vzame križ na svoje rame» je pa že zunaj vojašnice, znamenovana z latinskim napisom na uličnem zidovju. Ne daleč proč, pa bolj na skritem je kraj, kjer so Jezusa neusmiljeno bičali; zdaj stoji tam lepa katoliška kapela s peterimi oltarji, pri katerih je maševalo mnogo duhovnikov izmed naše družbe; oče naše mile rajne cesarice kupil je za drag denar ta sv. kraj in ga potem daroval oo. frančiškanom.

Po ulici naprej, mimo Ecce homo-cerkve in pod obokom prišli smo do tretje in četrte postaje, ki sta ravno naproti avstrijskemu gostišču; na mestu, kjer je Jezus prvokrat pod križem padel, stoji zdaj mala armenska katoliška kapela; tudi kraj 4. postaje posedajo Armenci in stavijo zdaj tam veliko cerkev na čast Materi Božji, ki je tukaj srečala svojega edinega Sina s križem obloženega in je omedlela. Dogotovljena je še le samo spodnja cerkev (kripta), ki stoji na starem tlaku jeruzalemskega mesta; v njej se nahaja

in če si kaj privoščiti, si lahko, ker ima, in s tem se ne bo zapravljaj. Kadar bodo vsi kmetje to dosegli in doseči morajo, če se bodo začeli povsod gibati, tedaj si ustanovijo: kmečko hišo, kakor imajo svoje »kamore« trgovci, odvetniki itd.

Kadar dosežemo to, tedaj bo kmetski stan zagotovljen svojega obstanka, dočim je zdaj osamljen, ter prepuščen (ne na milost, ampak, na nemilost »spekulantov«), in židov, ki bodo s svojimi žitnimi in drugimi »borzami« vničili kmeta v par letih, če se ne vzdrami. Toraj vzdramite se kmetje povsod, in snujte v vsaki župniji kmečke zadruga. Ako ne veste začetni, prosite gospoda Kača, ki biva v Žalcu, pošta Žalec, da vas podučiti. Najprej morate imeti dvakrat prepisana pravila in zapisnik za kmečko zadrugo, in ko to imate, skličite osnovalni shod. Vse drugo, kako kolekovati itd. bo vas podučil g. Kač. Mi se temu gospodu očitno zahvaljujemo. Bog plati! Naj še omenim to, da vlada zelo pozorno opazuje naše kmečko gibanje in da iskreno želi, da bi se kmetje povsod gibali, ker je to koristno kmetom in vladi, katera ne more obstati brez kmečkega staná. Zato vlada zelo rada podpira to podjetje. Toraj na delo!

## Razne stvari.

### Iz domačih krajev.

(Osebnosti.) Imenovan je dekan v Konjicah vlč. g. Jernej Voh za knezoškofjskega konzistorijalnega svetovalec. Župnik v Vitanju, drž. in dež. posl. vlč. g. Jožef Žičkar je imenovan kn.-šk. svetovalec. Častitamo! — V pokoj sta stopila župnika gg. Ivan Trampuš in Andrej Fekonja.

(Spremembe na srednjih šolah.) Dr. Rihard Schubert, dosedaj na mariborskem gimnaziju pride v Gorico, na njegovo mesto pride dr. Fr. Vogel iz Ogrskega Gradca. Prof. Bittner na realki v Mariboru je prestavljen na Dunaj, na njegovo mesto pride dr. Nikolaj Krasnig iz Dunaja.

(C. kr. gimnazija v Mariboru.) V prvi razred (slovenski in nemški oddelek) c. kr. gimnazije v Mariboru se bodo učenci sprejemali dne 15. t. m. od 2—5 ure popoldne v šolski sobi III. a. razreda. Sprejemna skušnja se vrši drugi dan ob 9. predpoldan.

(Spremembe pri sodiščih.) Kot avskultanta prideta iz Gradca v Maribor k okrožnemu sodišču dr. Gustav Hödl in dr. Josef Partitzky; v Radgono pride kot avskultant dr. Gregor Krek.

(Iz šole.) K Veliki Nedelji pride kot učitelj g. Ivan Žolnir, podučitelj v Framu, kot podučiteljica v Ptuj okolica gospica Jelica Milčinski, dosedaj v Središču, k Št. Pavlu pri Preboldu kot podučiteljica gospica Leopoldina Piano, dosedaj v Št. Lenartu nad Laskim. Učitelj na nemški deški šoli v Ptuj g. Fr. Suher je imenovan vадniskim učiteljem na moškem učiteljskem v Ljubljani.

(Nove sv. maše.) Dne 21. julija bodo vsprejeli novomašniki subdijakonati, 23. julija dijakonati, 25. julija presbiterati. Nove svete maše bodo imeli č. gg.: Franc Bratušek pri Sv. Barbari v Halozah 20. avgusta, Alojzij Kramaršič v Litiji na Kranjskem 15. avg., Rudolf Krener v Laškem trgu 30. julija, Fr. Lovrenko pri Sv. Lenardu blizu Velike nedelje 15. avg., Karol Malajner v Hočah 20. avg., Alojzij Musi na Vranskem 6. avg., Alfonz Požar bo prejel radi mladostnosti le prva dva višja reda, subdijakonati in dijakonati. Jakob Gašparič pri Sv. Antonu v Slov. gor. 20. avg., Anton Kociper v Ormožu 20. avg., Vincenc Lorenčič pri Sv. Jurju v Slov. gor. 15. avg., Ferdinand Pshunder pri Sv. Magdalen v Mariboru 6. avg., Janez Vogrin v Negovi 27. avgusta.

### (Mariborski Nemci pred sodiščem.)

V pivovarni Götzevi je bil koncert. Udeležilo se ga je, kakor pri takih prilikah, obilo občinstva in med mnogimi tudi dva Slovence, katera sta trn v peti nekaterim tukajšnjim nemškim mladičem. Ko ju opazijo pri Götzu, sklenejo oba zapoditi od veselice in če treba s silo. Posebno so se izkazali junake: Jože Schwefer, mestni uradnik (!), Kunibert Steinlechner, pisatelj pri davkarji (!) in Otmar Korošec (!) (čistokrvni Nемец) trgovca sin v gosposki ulici, kateri zeló rad in uljudno spravlja slovenske groše v predaleček. Ti trije so bili toženi od gospoda N—ka, ker so ga psovali, kakor: »Windisches Gesindel, Windische Brut, Pereat Windische!« Ker so bili trije, so ga zgrabili in vlekli do vrat — ter bacnili na prosto. Čudno! Tudi neki vojak (četovodja), dragonec, je pomešal se vmes in pomagal vžigati te fantičke z besedami: »Heil und Sieg, Windischen den Strick, die Deutschen sollen leben, die Windischen krepieren; Pereat Windische« in konečno izrekel: »Wenn so ein Windischer in die Kaserne kommt, lass ich den ganzen Zug auf ihn kommandieren, und ihm den Kopf abschlagen.« Vse imenovane besede so dokazane bile s pričami!! O tem olikanem vojaku še nismo zadnje besede izrekli, ker tudi on je naznanjen njemu pristojni oblasti. Prvo imenovani trije pa so imeli plačilni dan pretekli teden pred sodnikom. In kaj je bilo?

Kakor vedno. Prosili so za odstop nadaljnega postopanja proti njim, kar je gospod N—k veledušno tudi storil s pogojem, da skupno plačajo vse tri odvetnike za obe obravnavi, katere so imeli in da darujejo 10 gld. za slovensko dijaško kuhinjo. Gospod urednikovič! Drage volje so to storili — samo premalo je zahteval žaljeni gospod; pustil naj bi jih raje pihati kašo po par dni, da se jim ohladi nemška kri. Zapomnijo pa naj si vsi tisti in tudi drugi izzivalci, da bomo vsi zeló oprezni v bodoče in osobito še ti in drugi že napadeni gospodje, da v bodoče ne bo več tako z lehkoma slo s par petaki, ampak vsak izzivač bo moral iti v zaslužen »kajho«, a v slovenskih listih bo vsak pribit, da bo ljudstvo tudi vedelo se varovati takih prodajalnic, kjer strežejo zagrizenci, in pa da bodo uradni predstojniki zvedeli ter jih podučili, kako se je vésti med mirnimi ljudmi. Sicer pa bi priporočal premnogim nemčurjem kupiti in marljivo čitati knjigo, ki je nemška, in sicer: »Der Umgang mit den Menschen.«

(Sprejemanje v c. in kr. infanterijsko kadetno šolo v Strassu na Štajarskem.) Začetkom šolskega leta 1899/1900 (16. septembra) vzprejme se v I. tečaj infanterijske kadetne šole 30 do 50 gimnazijcev in realcev kot gojence. Sprejemni pogoji se dobivajo v knjigotržnici L. W. Seidel & sin (na Dunaju, Graben) izvod po 30 kr. tudi zapovedništvo imenovanega vojaškega vzgojevalnega in izobraževalnega zavoda je pripravljeno dajati ustno in pismeno potrebna pojasnila.

(Hranilnica in posojilnica v Šmarju) pri Jelsah je imela v prvem polletju denarnejega prometa 99.926 gld. 28 kr. Posojil je bilo danih 20.269 gld., a vrnjenih 9331 gld.; hranilnih vlog je bilo vloženih 29.274 gld. 65 kr., a vzdignjenih 21.242 gld. 67 kr. Opravljenih deležev se je vplačalo 427 gld.; pristopilo je 52 novih zadružnikov. Posojila se dajajo proti 6% obrestovanju in sicer samo zadružnikom; hranilne vloge se obrestujejo po 5%.

(»Naša straža«.) Duhovščina zbrana v starotrškem župnišču je poslala po č. g. J. Rotnerju za »Našo stražo« 23 kron; za ravno isto so darovali po č. g. Ant. Kocbeku p. n. gg. Jos. Jurčič, Ivan Pajtler in A. Kocbek po 2 kroni, J. M., A. Majhen, Jos. Čuček, Janez Čuček, Fr. Dobaja po 1 krono; skupaj 11 K.

(Za šolo na Muti) je nabral č. g. Jos. 20 K, katere so darovali p. n. č. gg. Janez Vreže in A. Podvinski po 4 K, dr. Medved in Gregor Hrstl po 3 K, Sigl in Neimenovan po 2 K, Štefan in A. Jukret po 1 K.

(Današnjemu listu) je dodano 2 strani priloge radi obilih dopisov.

krasen kip, ki predstavlja pretresljiv prizor: Jezus sreča svojo ljubljeno mater.

Peto postajo zaznamlja štirivoglat rdečkast kamen v zidu vogelne hiše; tukaj so Šimona cirenejskega, s polja se vračajočega prisilili, da je pomagal Jezusu križ nositi. Ustno izročilo trdi, da je blizu tukaj stala hiša bogatinova, ki se je oblačil v škrlat in tančico in se vsaki dan imenitno gostil; ubogi Lazar pa je ležal pred vrati bogatinovimi in je bil poln ran. Želel se je nasititi z drobtinami, katere so padale z bogatinove mize, a nihče mu jih ni dal; le psi so hodili lizat njegovih ran. A po smrti je prišel Lazar v naročje Abrahamovo t. j. v nebesa, bogatin pa je bil pokopan v pekel.

Od te postaje naprej pelja križev pot v breg proti zapadu skoz ozko, temno in umazano ulico, po kateri smo pa najbolj pogosto hodili, ker vodi na Kalvarijo. Tam kjer je stala hiša usmiljene Veronike, ki je Kristusu ponudila potni prtíč, imajo dandanes svojo kapelo zjedinjeni Grki in od zunaj zaznamlja kraj šeste postaje povprečno vzdian kos stebra. Prt sje Veronike, ki kaže podobo Jezusovega obličja, je zdaj shranjen v Rimu, v papeževi cerkvi sv. Petra.

Pod precej dolgim obokom prišli smo do 7. postaje: »Jezus pade drugokrat pod križem«; tukaj so nekaj bila sodnijska vrata,

na katera je bila pribita smrtna obsodba, ki se je tu navadno drugokrat prebrala. Na tem sv. kraju imajo oo. frančiškani lepo kapelico, ki je bila tudi ob našem obisku razsvetljena kakor vse druge sv. postaje. — Kakih 60 stopinj višje je 8. postaja: Jezus tolaži jokajoče Jeruzalemske žene; zaznamlja jo celo neznan križ na zidu grškega samostana. — Da smo prišli k 9. postaji, morali smo iti nazaj k sodnijskim vratom in potem skoz ozko ulico naprej do koptiškega samostana, kjer je vzdian steber na mestu, na katerem je Jezus tretjekrat padel pod križem. Vseh zadnjih 5 postaj je pa v cerkvi Božjega groba; 10. Jezusa slečejo in mu žolča piti dajo, je pri oltarju razdeljenja Kristusovih oblačil; 11. p. Jezus je na križ pribit, je na Golgati pri katoliškem oltarju; 12. p. Jezus umrje na križu, pa nekaj na levo pri grškem oltarju; 13. p. Jezus je s križa snet in Mariji v naročje položen, je pri kamenu maziljenja; 14. p. pa: Jezus je v grob položen, v kapeli Božjega groba.

Vsaki dan imajo oo. frančiškani v cerkvi Božjega groba slovesno procesijo od svetišča do svetišča in to je velikega pomena, ker se s to pobožnostjo v enomer oživlja spomin na sv. kraje in se utrjuje tudi pred drugoverci. Posamezne postaje pa so te-le: 1. pri stebru bičanja, 2. v Kristusovi ječi, 3. na

kraju najdenja sv. križa, 5. v kapeli svete Helene, 6. pri stebru zasramovanja, 7. kjer so Jezusa pribili na križ, 8. kjer je njegov križ stal, 9. pri kamenu maziljenja, 10. pri Božjem grobu, 11. kjer se je Jezus prikazal Mariji Magdalen in 12. v kapeli Matere Božje. Seveda smo se tudi romarji skupno udeležili te lepe procesije s svečami v rokah, oo. frančiškani pa so v latinskem jeziku opravljali primerne molitve in popevali ali himne ali cerkvene pesni. Zdelo se mi je, da je tudi ta procesija močen in dober utis napravila na razkolnike in Turke, ko so videli, da je pobožnost avstrijskih romarjev resnična in goreča, akoravno se je vse vršilo brez hrupa in za sv. kraje dostojno.

Stara navada je, da prebedi in premoli vsak jeruzalemski romar eno noč na Kalvariji v cerkvi Božjega groba; meni se je ta srečna prilika ponudila v noči od 29. do 30. aprila. Vstopil sem v cerkev zvečer ob pol 7 uri, ker pol ure pozneje že zaprejo Turki velika in edina vrata in do 5. ure ni nikomur več mogoče vti ali noter priti. To je pač skrivnostna in važna noč za romarja; nihče, ki jo je prebedel na Kalvariji, ne zgubi iz spomina. Cerkev je tudi po noči nekoliko razsvetljena, ker lampe pri glavnih svetiščih ne smejo nikdar ugasniti in razkolniki opravljajo še pozno zvečer z velikim krikom svoje